

**KOMMUNAL AVFALLSPLAN FÖR
ASKERSUND, HALLSBERG,
LAXÅ, LEKEBERG
2017-2020**

FÖRORD

Denna avfallsplan är framtagen av Sydnärkes kommunalförbund för alla medverkande kommuner i enlighet med 41 § 15 kap miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan (NFS 2006:6).

Sydnärkes kommunalförbund ansvarar för insamling och hantering av hushållsavfall, dock inte för nedlagda deponier.

Innehållsförteckning

	Sammanfattning	4
1	Inledning	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Syfte	6
1.3	Vad ska en avfallsplan innehålla?	6
1.4	Beskrivning av genomfört samråd	6
2	Avfallshanteringen 2017-2020	7
2.1	Vision	7
2.1.1	Mål till och med år 2020	8
	Målområde 1. Avfallsminskning	8
	Målområde 2. Avgiftning av kretsloppet	8
	Målområde 3. Ökad materialåtervinning	9
3	Konsekvenser av avfallsplanen	10
3.1	Miljömässiga konsekvenser	10
3.2	Samhällspåverkan	10
3.3	Ekonomiska konsekvenser	11

Bilaga 1 Nulägesbeskrivning inkl befintliga anläggningar och deponier

Bilaga 2 Åtgärdsplan

Bilaga 3 Miljöbedömning/konsekvensbeskrivning

SAMMANFATTNING

Enligt miljöbalken ska alla kommuner inneha en renhållningsordning med en avfallsplan och lokala föreskrifter om avfallshanteringen i kommunerna. Syftet med den kommunala avfallsplanen är att styra avfallshanteringen mot ett hållbart och resurseffektivt samhälle.

De senaste 20 åren har inneburit stora förändringar för avfallshanteringen i Sverige. Det har lett till att det finns potential till förbättringar inom hanteringen av avfallet, både ur ett nationellt perspektiv och på en enskild kommunal nivå, vilket innebär att Sydnärkes kommunalförbund också har en del att arbeta med.

I formuleringen av avfallsplanens mål och strategier har de nationella och regionala miljökvalitetsmålen varit vägledande.

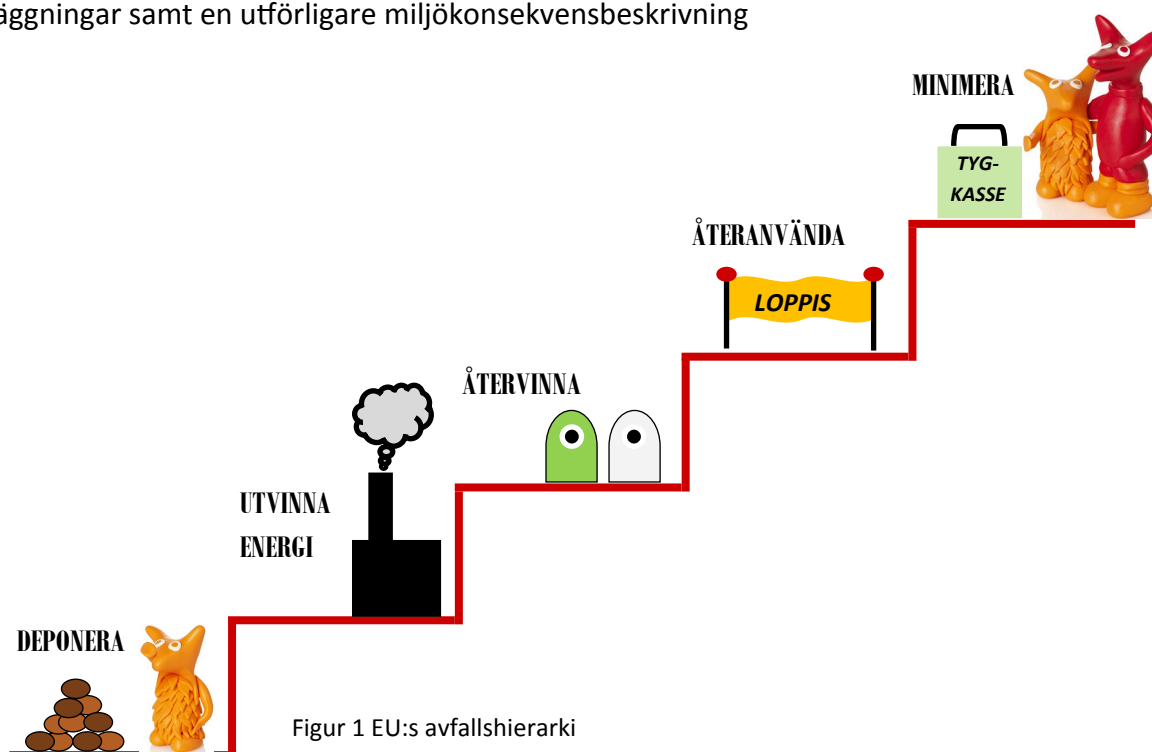
Förbundets strategiska arbete med avfallsfrågorna ska utgå från följande målområden:

1. Avfallsminskning
2. Avgiftning av kretsloppet
3. Ökad materialåtervinning

Till varje målområde finns en åtgärdsplan. Uppföljning sker årligen i förbundets bokslut och utifrån de indikatorer som fastställts i förbundets måldokument. I uppföljningen beskrivs också utvecklingen av mål och åtgärder i tidigare avfallsplaner i kommunerna.

Avfallsplanens genomförande bedöms medföra positiva miljökonsekvenser, bland annat genom att miljökvalitetsmålen påverkas i positiv riktning.

Avfallsplanen består av huvuddokument med målformuleringar. Det finns dessutom 3 bilagor kopplade till planen - åtgärdsplan, nulägesbeskrivning med nedlagda deponier och befintliga anläggningar samt en utförligare miljökonsekvensbeskrivning

1 Inledning

Figureerna Smarta och Smita tillkom vid införandet av matavfallsinsamlingen i Askersund och Laxå 2014 och har fått hänga med sedan dess, för att symbolisera arbetet med utsortering och omhändertagande av matavfall och annat avfall.

1.1 Bakgrund

Den kommunala avfallsplanen består av ett huvuddokument, som beskriver kommunalförbundets vision samt mål för avfallshanteringen tillsammans med åtgärder för att uppnå dem samt en miljöbedömning av planen. Bilaga 1 till avfallsplanen beskriver den nuvarande avfallshanteringen inklusive avfallsmängder som uppstår inom kommunerna, nedlagda deponier, befintliga avfallsanläggningar och lagstiftning.

Sedan 1991 är alla kommuner skyldiga att ta fram en kommunal avfallsplan, som tillsammans med renhållningsföreskrifterna utgör renhållningsordningen, som anger hur kommunens avfallshantering ska gå till.

Tidigare avfallsplaner antogs av kommunfullmäktige i Askersunds kommun 2013-02-25, Hallsbergs kommun 2007-09-10, Laxå kommun 2013-02-13 och Lekebergs kommun 2013-06-12.

Denna avfallsplan beskriver hur kommunalförbundet vill att avfallshanteringen ska se ut 2020 och på vilket sätt vi ska nå vår vision.

De senaste 20 åren har inneburit stora förändringar för avfallshanteringen i Sverige. Bland annat genom lagändringar som bland annat omfattar deponiförbud, deponiskatt, producentansvar samt högre krav på de behandlingsanläggningar som tar hand om avfallet. I bilaga 1 finns det en mer utförlig beskrivning om lagstiftningen som berör avfallshanteringen.

Mer än 210 av Sveriges 290 kommuner separerar och samlar in matavfallet. På senare år har källsorteringen för matavfallsinsamling och anläggningar för biologisk behandling av matavfall blivit allt vanligare.

I det senaste EU-direktivet om avfall lyftes en viktig fråga; hur avfallsbehandlingen ska tydliggöras och prioriteras i enlighet med den så kallade avfallshierarkin. Den innebär att avfall ska i första hand förebyggas, i andra hand förberedas för återanvändning, i tredje hand materialåtervinnas, i fjärde hand energiutvinnas och i sista hand deponeras. Detta klargörs i bilden i figur 1.

1 Inledning

1.2 Syfte

Syftet med den kommunala avfallsplanen är att styra avfallshanteringen mot ett hållbart och resurseffektivt samhälle genom att ange mål för att minska mängden avfall samt öka återanvändningen och återvinningen av det avfall som uppstår. Avfallsarbetet är långsiktigt och bör anpassas till förändringar i omvärlden.

1.3 Vad ska en avfallsplan innehålla?

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning” (NFS:2006:6) anger vad en kommunal avfallsplan ska innehålla. Planen ska bland annat innehålla uppgifter om avfallsmängder, nuvarande avfallshantering samt mål och åtgärder för att minska mängden avfall som uppstår. I föreskrifterna framgår också att planen ska omfatta allt avfall, inte bara det som kommunen ansvarar för.

Den kommunala avfallsplanen för sydnärkekommunerna har först och främst fokus på det avfall som omfattas av det kommunala ansvaret och behandlar endast andra avfallsflöden översiktligt. Kommunalförbundet kan påverka hanteringen av avfall som inte ingår i det kommunala ansvaret genom att föra dialoger med olika aktörer, ex. Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI), El-kretsen och verksamheterna inom kommunerna, som själva ansvarar för sin avfallshantering.

1.4 Beskrivning av genomfört samråd

Arbetet med att ta fram den kommunala avfallsplanen har skett i samråd med kommunalförbundets direktion och kommunstyrelserna. Planen har tagits fram under 2016.

Medverkande nyckelpersoner har på så sätt kunnat bidra med sin expertis i processen med framtagandet av avfallsplanen.

Avfallsplanen ställdes ut för samråd 2017-02-02. Planen sändes också på samråd till medlemskommunerna, till miljönämnderna, till de kommunala bostadsbolagen samt till länsstyrelsen.

2 Avfallshanteringen 2017-2020

I formuleringen av avfallsplanens mål och strategier har de nationella samt regionala miljö-kvalitetsmålen varit vägledande. Ambitionsnivån för målen i avfallsplanen ska minst vara lika hög som de nationella miljö-kvalitetsmålen. Avfallsområdet hör till miljö-kvalitetsmålet "God bebyggd miljö". Inom detta område finns för närvarande två etappmål — ökad re-surshushållning i livsmedelskedjan och ökad resurshushållning i byggsektorn. Målen i denna avfallsplan med koppling till dessa etappmål återfinns inom målområdena 1 och 3.

Arbetet med avfallsfrågorna är uppdelat på tre målområden:

1. Avfallsminskning
2. Avgiftning av kretsloppet
3. Ökad materialåtervinning

Avfallsplanen innehåller följande:

- ◆ Visionen - Så här ska avfallshanteringen se ut kommande år.
- ◆ Mål - För att uppnå visionen har arbetet delats upp i 3 målområden som ska priorite-ras under åren 2017-2020.
- ◆ Åtgärdsplan - Konkreta aktiviteter, direkt kopplade till specifika delmål, som ska ge-nomföras för att uppnå delmålen.
- ◆ Uppföljning— Målen i avfallsplanen kommer att följas upp med hjälp av fastställda in-dikatorer i kommunalförbundets måldokument. Genomförda aktiviteter avrapporte-ras i samband med årsbokslut samt att bedömning görs av möjligheten att nå de fast-ställda målen.

2.1 Vision

Förbundets avfallshantering är effektiv och är lätt att använda för innevånarna i våra kom-muner. Vi arbetar förebyggande men tar också tillvara resurserna i det avfall som uppstår så långt som möjligt. Vi är måna om att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljön minimeras.

2 Avfallshanteringen 2017-2020

2.1.1 Mål till och med år 2020

Målområde 1. Avfallsminskning

Huvudmål

Den totala mängden avfall ska minska.

Målområde 1

Mål	Utgångsvärde	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020
Mängden restavfall ska minska	Mängd 2016	2%	5%	10%	15%
Kvarvarande mängd matavfall i det övriga hushållsavfallet ska högst vara	Mängd 2016	—	—	15%	—
Restavfallsfraktionen vid återvinningscentralerna ska minska	Mängd 2016	5%	10%	15%	20%
Källsorteringen inom de kommunala verksamheterna ska förbättras	Relevanta utgångsvärden saknas	10%	20%	30%	40%
Källsorteringen i den offentliga utemiljön ska förbättras	Saknas	—	50 % av kommunen utsedda platser	75 %	100 %

Målområde 2. Avgiftning av kretsloppet

Huvudmål

Mängden farliga ämnen/kemikalier i produkter som kommuner och förbund hanterar ska minska samt att hanteringen av farligt avfall ska ske på bästa sätt.

Målområde 2

Mål	Utgångsvärde	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020
Mängden farligt avfall i hushållsavfallet ska minska	0,05%	0	0	0	0
Mängden el- och elektronikavfall i hushållsavfallet ska minska	0,17%	0*	0	0	0
Miljökrav ska ställas vid upphandlingar där det är relevant	Saknas	-	-	100 %	-

(* 0 innebär att inget sådant avfall ska finnas i hushållsavfallet)

2 Avfallshanteringen 2017-2020

Målområde 3. Ökad materialåtervinning

Huvudmål

Produkter som är möjliga att återanvända ska sorteras ut och förberedas för återanvändning. Övrigt insamlat material ska så långt som möjligt materialåtervinnas.

Målområde 3

Mål	Utgångsvärde	Målvärde 2017	Målvärde 2018	Målvärde 2019	Målvärde 2020
Mängden förpackningar i hushållsavfallet ska minska	34 %	—	—	25 %	—
Införa mottagningsmöjlighet för matoljor och fetter på alla ÅVC:er	1	4	4	4	4
Anordna mer mångsidigt återbruk på ÅVC:er*	3	4	5	6	6
Återanvändningen av möbler och kontorsutrustning inom den kommunala verksamheten ska öka	Saknas				

(* antal återbruksfraktioner. Ex återanvändning/återvinning av byggavfall)

3 Konsekvenser av avfallsplanen

3.1 Miljömässiga konsekvenser

En miljöbedömning av avfallsplanen har gjorts då planen antas kunna medföra betydande miljöpåverkan. Den bedöms att medföra positiva miljökonsekvenser, bland annat genom att de nationella miljö kvalitetsmålen påverkas i positiv riktning.

Miljöbedömningen omfattar de tre identifierade miljöaspekterna.

- ◆ Återföring av växtnäring och tillverkning av förnyelsebart bränsle genom att producera biogas av matavfallet.
- ◆ Mindre farligt avfall i hushållssoporna då servicenivån höjs genom ökad fastighetsnära insamling av det farliga avfallet.
- ◆ Ökad resurshushållning genom bättre källsortering och därmed högre återanvändning och materialåtervinning.

Följande negativa miljöaspekter har identifierats men bedöms att inte ha betydande miljöpåverkan:

- ◆ Ökad transport vid insamling av matavfallet
- ◆ Ökad transport vid fastighetsnära insamling av farligt avfall och grovavfall
- ◆

En utförligare miljöbedömning /miljökonsekvensbeskrivning finns i bilaga 3.

3.2 Samhällspåverkan

Avfallsplanens mål innebär en högre servicenivå på avfallshanteringen än tidigare vilket hushållen kommer att uppleva främst genom:

- ◆ Utökad och tydligare information om hur man ska källsortera och hur man kan minska på mängden avfall.
- ◆ Ökad möjlighet till återbrukande av produkter.

Samverkan i avfallsfrågorna genom kommunalförbundet ökar möjligheten till utveckling av avfallshanteringen och påverkar på så sätt hushållen i sydnärkekommunerna.

3 Konsekvenser av avfallsplanen

3.3 Ekonomiska konsekvenser

Avfallsverksamheten i kommunalförbundet är helt finansierad av avgifter; via avfallstaxan. Denna fastställs av kommunfullmäktige och ska täcka insamling, transport och behandling av avfallet som omfattas av den kommunala renhållningsskyldigheten. Avgifterna ska även täcka kostnaderna för administration och kundservice samt kostnader för hyra av anläggningar (omlastningsstationer och återvinningscentraler).

Genomförandet av åtgärderna i avfallsplanen medför kostnader i form av investeringsutgifter och /eller ökade driftkostnader. Vissa kostnader svarar kommunalförbundet för och andra svarar kommunen för.

Kostnaderna för åtgärderna enligt åtgärdsplanen anges enligt följande:

- ◆ Låg < 30 000 kr
- ◆ Mellan 30 000 - 100 000 kr
- ◆ Hög > 100 000 kr

Sydnärkes kommunalförbund

Södra Allén 2

694 30 Hallsberg

Tel 0582-68 57 00

Hemsida: www.kf.sydnarke.se

E-post: info@kf.sydnarke.se